

การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

พัฒนา ยิงนอก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2556

การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

พัฒนา ยิ่งนอก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2556

**THE SCHOOL-BASED MANAGEMENT OF BASIC EDUCATIONAL
INSTITUTES UNDER SUPERVISION OF SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 32**

PATTANA YINGNORK

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATIONAL
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2556 (2013)**

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	: การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ชื่อนักศึกษา	: พัฒนา ยิ่งนอก
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระมหาสมัย ภาสโก. ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. จรูญ บุญธรรม
ปีการศึกษา	: 2555

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านการตรวจสอบและ ถ่วงดุล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 5 ด้าน นั้น จำแนก ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการ พัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในแต่ละด้าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 164 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,363 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,527 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยวิธี เปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจง ความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบความแตกต่างโดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความ แปรปรวนทางเดียวทดสอบค่าเอฟ (F-test แบบ One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1) การจัดระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาคควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างในการกำหนดนโยบายและวางแผนอย่างเป็นระบบ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่างๆ อย่างหลากหลาย และมีองค์ประกอบครบถ้วน และสถานศึกษาคควรจัดสร้างระบบและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

Thematic Title : **The School-Based Management of Basic Educational Institutes under Supervision of Secondary Educational Service Office Area 32**

Student's Name : **Pattana Yingnork**

Department : **Educational Administration**

Advisor : **Phramaha Samai (Phasoko) Hasook. Dr.**

Co-Advisor : **Dr. Jaroon Buntham**

Academic Year : **B.E. 2555 (2012)**

ABSTRACT

The purposes of this thematic paper were as follows: to study the level the school-based management in 5 sizes, such as decentralization, participation, return power to people, self-managing and check and balance of basic educational institutes under supervision of Secondary Educational Service Office Area 32 to compare the level the school-based management classified by status and size of education, and to study suggestions and ways to enhance the school-based management of basic educational institutes under supervision of Secondary Educational Service Office Area 32. The populations were 164 administrators and 2,363 teachers, totals 446 selected by Stratified Random Sampling using table of Krejcie and Morgan. The tool used in this research was a questionnaire with reliability at 0.82. The statistics used in this research were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation., t-test, and F-test (One way ANOVA)

The results of the research were as follows :

1) In overall and each aspect, the school-based management of basic educational institutes under supervision of Secondary Educational Service Office Area 32 was in high level. The comparison of the school-based management of basic educational institutes under supervision of Secondary Educational Service Office Area 32, according to the status, the different opinions were statistically significant at .05 and in different school sizes were statistically significant at .01

2) Guideline for the school-based management of basic educational institutes under supervision of Secondary Educational Service Office Area 32 were as follows: educational institutes should give teachers and others concerned people to specified the curriculum and local curriculum to meet the needs of students and parents; decentralized management and decision making to the lower levels in the policy and planning system; should provide an opportunity for staff in schools and the community to participate in the policy plan, mission, goals and direction for the development of quality education; educational institutions should create and develop adequate information systems for quality assurance of education and progress reports on the implementation of the action plan of the school, parents and community agencies concerned.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็มให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ พระมหาสมชัย ภาสโก. ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.จรรุญ บุญธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาตรวจ แก้ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมเดช ดวงจำปา คุณกัญญาวิวี ดิวงษา ผู้ขับรถรับส่งในการเรียน และคุณแม่พิมพ์ ปะโพทะพัง ผู้เป็นมารดา ที่ทำให้วิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากกำลังใจของท่าน รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวและญาติมิตร ขอขอบคุณเพื่อนๆ สมาชิกปริญญาโท สาขาการบริหาร การศึกษา รุ่นที่ 5 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา คุณงามความดีและประโยชน์ทั้งหลายที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่พระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอจงได้รับส่วนแบ่งแห่งความดีนี้เทอญ

พัฒนา ยี่งนอก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13
2.3 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	17
2.4 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	21
2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	25
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	39

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	42
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.2 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	69
5.1 สรุปผลการวิจัย	70
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	74
5.3 ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	90
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	102
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	104
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	108
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	116
ภาคผนวก ฉ คำสัมภาษณ์เชิงเนื้อหา	118

ประวัติผู้วิจัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	41
ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	48
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ	49
ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามสถานภาพ	50
ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ ที่มีขนาด สถานศึกษาแตกต่างกัน	51
ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')	52
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม	53
ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามสถานภาพ	55
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักมีส่วนร่วมที่มีขนาด สถานศึกษาแตกต่างกัน	55
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')	56
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับ ประชาชน	57

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตามสถานภาพ	59
ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษา ให้กับประชาชน ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน	60
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัด การศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')	60
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง	61
ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามสถานภาพ	63
ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง ที่มีขนาด สถานศึกษาแตกต่างกัน	64
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')	64
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	65
ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามสถานภาพ	67
ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ที่มี ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน	67

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน 68
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและ
ถ่วงดุล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดให้มีระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถาบันการศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง¹ การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษา มีความคล่องตัว อิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน²

¹ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), หน้า 12

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*, (กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), หน้า 7

จากการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาครั้งที่ 11(The 11th National Symposium on Education Research) เรื่อง การมีส่วนร่วมของครอบครัว ภาคเอกชนและชุมชนในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้วิจัย รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิชและศ.ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ซึ่งผลการวิจัย คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วม ดำเนินงานบริหารกับสถานศึกษาในฐานะกรรมการสถานศึกษา แต่ยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากนัก ยังไม่มีโอกาสเข้าร่วมทำงานในฐานะเป็นเจ้าของผู้มีหุ้นส่วนกับสถานศึกษา³

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เลือกใช้กลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางและกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามมาตรฐานสากลเพื่อสู่ความเป็นเลิศ 2) ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ให้ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และครอบคลุม 4) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งจากกลยุทธ์ในข้อที่ 5 นี้ โรงเรียนในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ รวม 66 โรงเรียน จะต้องบริหารจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานและดำเนินการบริหาร โดยเฉพาะมีส่วนร่วมของครู ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการใช้อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษา นำรูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะของตนเอง พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสามารถตรวจสอบได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในอันที่บ่งชี้เป้าหมายในนโยบาย จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาที่มีบุคคลทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารโดยตรงและครูผู้สอนที่มีส่วนสนับสนุนผลักดันให้การบริหารจัดการประสบความสำเร็จได้ ซึ่งบุคลากรทั้งสองนี้เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งใน

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11,(กรุงเทพมหานคร : สกศ.,2548), หน้า 254

การพัฒนาการศึกษาที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางตามความคาดหวังได้ว่าจะมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาในการบริหารอย่างไร และบริบท ภาวะแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กรที่เกิดจากความแตกต่างกันของขนาดสถานศึกษาจะมีผลต่อความคิดเห็นหรือไม่อย่างไร อันจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในแต่ละด้าน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ จารุณี ฐานวิเศษ(2551)และ ประดับศรี หุ่นทอง(2547) จึงศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพ พบว่ามีความแตกต่างกันและจากผลการวิจัยของ ณรงค์ โภคสวัสดิ์ (2550) มีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 2,527 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และตัวแปรตาม คือ การศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 66 โรงเรียน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ดังต่อไปนี้ คือ

การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่จัดการให้เกิดกิจกรรมทางการศึกษาแก่นักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารจัดการที่โรงเรียนมีอำนาจอิสระในการดำเนินการ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งสภาพกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียนยึดหลักการ 5 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจ มีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองในรูปแบบของคณะกรรมการ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน หมายถึง การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล ตามกรอบหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านหลักการบริหารตนเอง หมายถึง การที่สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเอง ตามความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา

ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและนโยบายการจัดการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ 12 ข้อ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่ คือ เขตจังหวัดบุรีรัมย์

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ช่วย ครู ที่ปฏิบัติการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งโรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นตัวกำหนดโดยจำแนกเป็น 3 ขนาด

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง มีนักเรียนจำนวน 499 คน ลงมา

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง มีนักเรียนจำนวน 500 -1,499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อให้ทราบระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา

1.6.2. เพื่อให้ทราบผลระดับการเปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สำหรับนำไปเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

1.6.3 เพื่อให้ทราบแนวทางการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 นำแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.6.4 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติหรือการตัดสินใจการบริหารจัดการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.4 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนหรือหลายฝ่ายร่วมมือดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้บุคคลนั้นเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งมีผู้ให้ความหมายการบริหารการศึกษา ในทัศนะต่างๆกันดังนี้

ศรีเวียง พันทะมนต์ การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีการจัดโครงสร้าง มีระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด กระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุมงานให้เป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพ¹

¹ ศรีเวียง พันทะมนต์ ,การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครู โรงเรียนเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร,วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร),2549, หน้า 11

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้กล่าวถึงภารกิจการบริหารการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน ควรจะต้องประกอบด้วย 5 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานธุรการ
3. งานบริหารบุคคล
4. งานกิจการนักเรียน
5. งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน²

เกียรติพงษ์ คำไทย ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. การบริหารการศึกษาเป็นการแนะนำ ควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของโรงเรียน หรือการบริหารธุรกิจต่างๆ โดยกิจการต่างๆ เหล่านี้จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสุดท้ายของการศึกษา

2. เป็นการแนะนำ ควบคุม และการจัดการทุกๆ ด้านในการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการบริหารการเรียนการสอน แต่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรการต่างๆ กล่าวคือ เป็นการบริหารที่เกี่ยวข้องกับครู บทเรียน การเรียน หลักสูตรหรือการแนะแนว ทักษะ เจตคติ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตรงตามเป้าหมายของการจัดการต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

3. เป็นกิจกรรมทางการศึกษา ที่ทำเพื่อพัฒนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งในกระบวนการจัดกิจกรรมนั้นมีการใช้ทรัพยากรของการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด³

กิติมา ปรีดีดิถ ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามที่จัดดำเนินงานที่เกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ⁴

² ประเสริฐ เชษฐพันธ์,การบริหารการศึกษา,(กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2542), หน้า 88

³ เกียรติพงษ์ คำไทย, การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในโรงเรียนศูนย์ปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 23 พฤษภาคม 2548 , (<http://www.arc.rin.ac.th>) (20 มีนาคม 2556) .

⁴กิติมา ปรีดีดิถ,การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น,(กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต,2549),หน้า 332.

วิจิตร วรุตบางกูร ให้ความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อให้การบริการทางการศึกษาเยาวชนและผู้สนใจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีแก่สังคมและแก่ประเทศชาติ⁵

จากความหมายของการบริหารการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการบริหารงานและการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบและใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

2.1.2 การจัดการบริหารงานในสถานศึกษา

การบริหารงานในสถานศึกษา มีขอบข่ายภารกิจงานที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบดูแล จัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้ ทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ประกอบด้วย

1) การจัดการบริหารงานด้านวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีภารกิจงานที่จะต้อง ดูแลบริหารให้การเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การนิเทศและตรวจเยี่ยม การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสนับสนุนงานวิชาการเป็นงานที่ให้การสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งหลาย โดยเฉพาะโรงเรียนได้มีโอกาสบริหารงานวิชาการได้ครบถ้วน ลึกซึ้ง ถูกต้อง และตรงเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น⁶ นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่งานด้านวิชาการ คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นจัดให้มีระบบการ

⁵ วิจิตร วรุตบางกูร,การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น,(สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์,2534) หน้า 3.

⁶ สมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2545),หน้า 193-200 .

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา
รับทราบ⁷

โดยสรุป ภารกิจการบริหารงานด้านวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ วางแผนเกี่ยวกับงาน
วิชาการ โดยจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร การจัดทำโครงการสอน การรับสมัครและคัดเลือก
นักเรียนเข้าเรียน งานจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้บริการทางวิชาการ

2) ภารกิจการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนมีความสำคัญ **สมศักดิ์ คงเที่ยง** ได้กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนก็
คืองานที่เกี่ยวกับนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่เริ่ม
ตั้งแต่ การสรรหาบุคลากรด้านนักเรียน การผลิตและพัฒนา ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน
ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆความต้องการของนักเรียน เช่น พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร
โรงเรียน รวมถึงทรัพยากรการบริหารต่างๆ ที่มีอยู่ของโรงเรียนด้วย⁸

3) ภารกิจการบริหารงานบริหารและธุรการ

ประกอบด้วย งานสารบรรณ เป็นงานที่เกี่ยวกับการโต้ตอบ ร่าง พิมพ์ หนังสือ งานเก็บ
หลักฐาน จัดทำประกาศ คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ บันทึกการประชุม งานการเจ้าหน้าที่ เป็นงานที่
เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีลงนามปฏิบัติราชการ สรุปวันลาต่างๆ ฯลฯ งานการเงินและพัสดุ การเบิก
เงิน การจ่ายเงิน การส่งเงิน การลงบัญชีเอกสารทางการเงิน การควบคุม การจำหน่ายพัสดุ และ
เกี่ยวกับเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณตลอดจนถึงเงินรายได้แผ่นดิน

โดยสรุป ภารกิจการบริหารงานบริหารและธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลงานสาร
บรรณที่เกี่ยวกับงานผลิตเอกสาร งานรับ – ส่งหนังสือราชการ งานคลังและพัสดุ รับผิดชอบดูแล
การรับ – จ่ายเงินของโรงเรียน งานยานพาหนะ งานซ่อมบำรุง อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และ
สาธารณูปโภคภายในโรงเรียน ดูแลทรัพย์สินและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรของ ฯลฯ

4) ภารกิจการบริหารงานด้านนโยบายและแผน

งานนโยบายและแผน ซึ่งในระดับโรงเรียนที่สำคัญมี 3 แผนคือ ธรรมนูญโรงเรียน แผน
ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ การเงิน แบ่งกระบวนการปฏิบัติการเป็นช่วง ๆ งบประมาณของ
โรงเรียน ควรจะพิจารณาตามแผนงานการศึกษาของ โรงเรียนในระยะ 5 ปี หรือ 1 ปี (ถ้าเป็นไปได้)

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2550), หน้า 97

⁸ สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักการบริหารการศึกษา**, อ่างแล้ว, หน้า 31.

ไม่ควรกำหนดเพียงแต่พิจารณาเพื่อความต้องการของการศึกษาของชุมชน⁹ นอกจากนั้นก็มีการพัฒนาบุคลากร งานประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต่อสาธารณชน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา¹⁰ รวมทั้ง งานระบบบริหารและข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เป็นระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน เป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินงานต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์¹¹

โดยสรุป ภารกิจการบริหารงานด้านนโยบายและแผน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดูแลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดทำแผนกรอบอัตรากำลัง งานพัฒนาบุคลากร ดูแลจัดทำโครงการสัมมนาวิชาการหรือฝึกอบรมบุคลากรของโรงเรียน สัมมนาวิชาการต่าง ๆ ของหน่วยงานภายนอก และการศึกษาคุณภาพในประเทศและต่างประเทศ งานประกันคุณภาพการศึกษา รับผิดชอบดูแลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำเอกสารการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อเตรียมการรับการประเมินคุณภาพภายในจากหน่วยประกันคุณภาพภายใน และจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และระบบสารสนเทศของโรงเรียนซึ่งเป็นข้อมูลทุกประเภทของทุกหน่วยงาน

5) ภารกิจการบริหารงานด้านสวัสดิการ

กิติมา ปรีดีดิลก ได้กล่าวถึงงานบริการต่างๆ ที่ให้บริการแก่นักเรียน เช่น ห้องสมุด การแนะแนว สุขภาพอนามัย อาหารกลางวัน ความปลอดภัยนักเรียน รถรับส่งนักเรียน¹²

⁹ นรินทร์ ภาละศรี, การบริหารโรงเรียน, อ่างแล้ว, หน้า 163.

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543), หน้า 59

¹¹ รุจิรี ภู่อาระ และจันทน์ สงวนนาม, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 73

¹² กิติมา ปรีดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหาร 300, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529), หน้า 167.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้กล่าวถึงงานด้านบริการหรือสวัสดิการนักเรียนว่า ได้แก่ บริการรับ-ส่งนักเรียน บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพอนามัย บริการร้านค้าโรงเรียนบริการให้ความปลอดภัย บริการช่วยเหลือด้านการเงิน บริการแนะแนวและให้คำปรึกษา บริการสอนพิเศษ บริการห้องสมุด¹³

โดยสรุปแล้ว ภารกิจการบริหารงานด้านสวัสดิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดูแลงานสวัสดิการแก่นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการหาทุนการศึกษา การจัดทำประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียนและบุคลากร จัดหาแบบเรียนตำราเรียน ดูแลโภชนาการของนักเรียนและบุคลากร ดูแลงานการรักษาพยาบาลของโรงเรียน บริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียน และดูแลบริหารกิจกรรมร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน

6) ภารกิจการบริหารงานด้านกิจการพิเศษ

การบริหารงานด้านกิจการพิเศษ เป็นงานบริหารที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นงานนอกเหนือจากงานการจัดการเรียนการสอนแต่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเพราะเป็นงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้กล่าวถึงงานสัมพันธ์ชุมชนว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็คือเป็นการสร้างประโยชน์ให้ทั้งทางโรงเรียน ทางบ้านและชุมชน และร่วมมือกันทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนและชุมชน เป็นภารกิจที่สำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควร ใช้กระบวนการ 2 ทาง คือ การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน เช่น ให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือกิจการงานของโรงเรียนเช่นหาเงิน วัสดุ หรือการร่วมจัดงานวัฒนธรรมประเพณี และการนำชุมชนมาสู่โรงเรียน เช่น เชิญชุมชนมาเป็นวิทยากรแนะแนวอาชีพหรือฝึกอบรม¹⁴

พิชัย เสริมจิตต์ ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า หมายถึง ภารกิจขององค์การในการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดี สนับสนุนร่วมมือซึ่งกันให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย วิธีการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีวิธีปฏิบัติ 2 วิธีคือ การนำสถาบันออกสู่ชุมชน เช่น

¹³ ประเสริฐ เชษฐพันธ์, การบริหารการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 129.

¹⁴ ประเสริฐ เชษฐพันธ์, การบริหารการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 136-138

การให้โรงเรียนเป็นศูนย์การศึกษาวัฒนธรรม และการนำชุมชนเข้าสู่สถาบันเช่นเชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากร การจัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า¹⁵

สรุป ภารกิจการบริหารงานด้านกิจการพิเศษ มีหน้าที่ดูแลงานกิจกรรมและโครงการที่จัดเป็นประจำของโรงเรียนนักเรียนสมาคมศิษย์เก่าสมาคมผู้ปกครองและครู ดูแลงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนและการสัมพันธ์กับชุมชน จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์โรงเรียน และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน ให้บริการสื่อการเรียนการสอนทางโสตทัศนูปกรณ์

จากรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่ามีภาระงานที่ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาต้องดำเนินประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 กำหนด ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

2.2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1.1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

¹⁵พิชัย เสงี่ยมจิตต์, การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา,(อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี,2542),หน้า 253-282

ด้านวิชาการ

- 1) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศกระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3) รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านงบประมาณ

- 1) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

ด้านการบริหารบุคคล

- 1) กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด
- 2) เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา
- 3) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ที่กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

ด้านการบริหารทั่วไป

- 1) ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2) รับผิดชอบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผน และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่ เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

3) ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้จ่าย และจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

4) ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

5) ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบประกาศ ฯลฯ กำหนด

2.2.1.2 อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาพุทธศักราช 2546 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา 39 กำหนดให้ สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ ทางราชการและของสถานศึกษา รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2) ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

3) เป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรม สัญญาใน ราชการของสถานศึกษาตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับตามที่ได้รับมอบหมาย

4) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา

5) อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การกำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพนั้น จึงเป็นการทำให้สถานศึกษามีคุณลักษณะที่จะสนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีบทบาทหลักเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และควรเป็นหน่วยนำสังคมของชุมชนนั้น โดยอาศัยกรอบนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ไม่ควรกำหนดบทบาทให้เป็นหน่วยงานรองรับนโยบายและสนองความต้องการของศูนย์อำนาจส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2. สถานศึกษามีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอ ที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดที่พัฒนาไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน จำเป็นต้องยุบ รวม หรือแปรสภาพเป็นแหล่งบริการการศึกษาในรูปแบบอื่น

3. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษา ภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตนเอง ดังนั้น การตัดสินใจโดยสมบูรณ์ในการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป ที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจึงควรเบ็ดเสร็จอยู่ที่สถานศึกษา

4. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประกันคุณภาพได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

5. สถานศึกษามีการรวมพลังกันในการดำเนินงาน ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน และการรวมกลุ่มสถานศึกษา จึงเป็นแนวทางหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพ และเสริมพลังให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้อย่างกว้างขวางหลายรูปแบบ¹⁶

สรุปได้ว่า การบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโครงสร้างงานที่เป็นระบบเดียวกันทุกแห่ง ทั้งกฎระเบียบการบริหารงานและภาระงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากแผนงานกิจกรรม โครงการในระดับปฏิบัติการเท่านั้น ที่มีความหลากหลายตามลักษณะเฉพาะและบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.3 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กล่าวถึงนักวิชาการหลายท่านและองค์กรต่างๆ หลายองค์กรกำหนดนิยามให้ความหมายและลักษณะสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) ไว้แตกต่างกัน เช่น American Association of School Administration ได้ให้ความหมายว่า เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจไปจากระดับรัฐหรือเขตการศึกษาไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีอำนาจควบคุมกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้นซึ่งให้มีหน้าที่และรับผิดชอบ ตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร จากความหมายในความหลากหลายของนักการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษาให้มีอิสระและคล่องตัว ในการตัดสินใจในรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคคล ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง พัฒนาตามศักยภาพของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเองตามความต้องการ และสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น¹⁷

¹⁶ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,2543, หน้า 3.

¹⁷ อุทัย บุญประเสริฐ,การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546),หน้า 13.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงหลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง
2. หลักการบริหารตนเอง (Self-management) สถานศึกษาจะมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปองค์กรคณะบุคคล คือ คณะกรรมการโรงเรียน หรือ คณะกรรมการสถานศึกษา
3. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน การตัดสินใจ การกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมคิดร่วมทำ จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น
4. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุน และอำนวยความสะดวก มากกว่าภาวะผู้นำแบบชี้แนะหรือสั่งการ
5. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach) มีการปรับโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ทั้งระบบเห็นด้วยและสนับสนุน
6. หลักการความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เมื่อโรงเรียนได้รับอิสระและอำนาจมากก็ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อที่จะให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและการจัดการวัฒนธรรมขององค์กร โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ทั้งระบบเห็นด้วยและสนับสนุนศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้¹⁸

ปรัชญา แก่ วกิยู การบริหารและการจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีหลักการ และกรอบแนวคิดดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ให้สามารถตัดสินใจดำเนินการ ให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด
2. หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School Center) โรงเรียนจะเป็นหน่วยงานบริหาร

¹⁸สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้, รายงานการประชุมแนวคิดและประสบการณ์บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544), หน้า 3.

ไม่ใช่ผู้ถูกบริหาร โรงเรียนจะเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพ ของเด็ก สามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทางการวางแผนการจัดการศึกษาของตนเองที่ สอดคล้องกันทั้งในระดับส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา ท้องถิ่นและชุมชน

3. หลักการมีส่วนร่วม (Collaboration Participation) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับการบริหารการตัดสินใจ และการจัดการศึกษาทำให้เกิด ความตระหนักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ

4. หลักพึ่งตนเอง (Self Management) เน้นให้โรงเรียนมีระบบบริหารตนเองมีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อม และ สถานการณ์ ของ โรงเรียนผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมองเห็นจุดหมายตรงกัน บูรณาการสภาวะการณ์ของท้องถิ่นกับโรงเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน

5. หลักประสานงาน (Coordination) สามารถประสานงานได้ทุกระดับเน้นความเข้มแข็ง สร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับบุคคลภายนอก แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ ทั้ง ทรัพยากรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ

6. หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย (Continuity and Diversity) การบริหารต้องมีความต่อเนื่องใช้เวลารวมทั้งการใช้เทคนิคการบริหารต้องมีความหลากหลายสอดคล้องกันมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

7. หลักการพัฒนาตนเอง (Self-improvement) พัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้ (Learning Organization) พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาบุคคล และพัฒนาทีมงาน สร้างวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ ของ สถานศึกษา

8. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางและเขตพื้นที่ การศึกษาจะกำหนดนโยบาย และควบคุมมาตรฐาน และมีการตรวจสอบคุณภาพ

หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงหลักธรรมรัฐหรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้ง 6 ประการมาประกอบด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยจะต้องมี อำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูในโรงเรียน ในด้านความรู้ ความสามารถและการจัด ทรัพยากรในโรงเรียน¹⁹

¹⁹ ปัญญา แก้วกัญญา, การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่ การศึกษาเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545), หน้า 5

อุทัย บุญประเสริฐ ได้สรุปหลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาเด็กนักเรียน

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration pr Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจการศึกษาให้กับประชาชน(Return power to people) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำหลากหลายทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง ต่อมาจึงมีการรวมการจัดการศึกษาให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพทางการเมือง และมาตรฐานของการศึกษาจึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่น และประชาชน ได้จัดการศึกษาเอง

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีความเชื่อว่าสิทธิการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการดำเนินงาน ซึ่งแล้วแต่ความพร้อมและสภาพการณ์ของโรงเรียน โดยปฏิบัติตามนโยบายและเป้าหมายของส่วนกลาง

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and balance) โรงเรียนมีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาตามนโยบายของส่วนกลาง มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารโรงเรียน และการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐาน²⁰

สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรด้าน วัสดุและบุคคลได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

²⁰ อุทัย บุญประเสริฐ, ศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ,2543), หน้า 154-156

2.4 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาการศึกษาโดยการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจจากรัฐหรือเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ นักวิชาการกล่าวถึงหลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 5 ด้าน ดังนี้

1.ด้านหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)

การกระจายอำนาจการบริการการศึกษาไทย ได้ดำเนินตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจและให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดี โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

เมตต์ เมตต์การุณจิต กล่าวว่า การกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษา เป็นการโอนอำนาจหน้าที่ในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติบัญญัติไว้²¹

ธเนศ ขำเกิด กล่าวว่า หลักการกระจายอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก เป็นการบริหารแนวราบมากกว่าแนวตั้ง ตามทฤษฎี Y ของแมกเกรเกอร์ที่มองคนในแง่ดีเห็นธรรมชาติของคนชอบทำงานมีความรับผิดชอบและใฝ่ดี จึงมอบอำนาจความไว้วางใจให้บริหารด้วยตนเอง²²

สรุปได้ว่า ด้านการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจ มีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองในรูปแบบของคณะกรรมการ

2.ด้านหลักการมีส่วนร่วม (Participation)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (participatory management) เป็นหลักสำคัญของการบริหาร

²¹ เมตต์ เมตต์การุณจิต .การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ.(กรุงเทพมหานคร : บ็ุกพอยท์,2547),หน้า 192.

²² ธเนศ ขำเกิด. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วารสารส่งเสริมเทคโนโลยี. ฉบับที่ 28 : 149 : ธันวาคม 2544-มกราคม 45,2545),หน้า 149

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากเป็นวิธีการบริหารซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมจัดการศึกษา สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญของผู้ร่วมงานทุกระดับเป็นการทำให้เกิดความพอใจและเป็นแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเต็มใจร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารการตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่าและตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น²³

ศรีนวล กล้าหาญ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือเปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งในด้านการวางแผนการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น งบประมาณ หลักสูตร การสนับสนุนสื่อต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน การร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันประเมินและร่วมปรับปรุง เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน²⁴

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ((stakeholders) ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้กับประชาชน (Return Power to People)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในอดีต เป็นการจัดการศึกษาในครอบครัวและในชุมชน โดยครอบครัว วัด หรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาเมื่อประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงประเทศให้ทันสมัย มีการพัฒนารูปแบบการปกครองประเทศไทยเป็นแบบศูนย์รวม โดยการตั้งกระทรวง ทบวง กรม มาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ การจัดการศึกษาจึงถูกรวมศูนย์มาอยู่ภายใต้การบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ต่อมาเมื่อประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง

²³ อุทัย บุญประเสริฐ.การบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School-Based Management,(กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545),หน้า 154-156.

²⁴ ศรีนวล กล้าหาญ.การปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3,วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี),2549,หน้า 20.

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการศึกษาที่เพิ่มขึ้น ทำให้การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นและประชาชนได้มีบทบาทจัดการศึกษามากขึ้น ได้เข้าร่วมคิดวางแผน ร่วมกันกำหนดนโยบายบริหารจัดการเอง เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการของ โรงเรียน ในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบด้วยผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรมหาชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550 ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการบริหารการศึกษา โดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์กรในการบริหาร โดยกำหนดหลักการในเรื่องของคณะกรรมการไว้ให้กระจายอำนาจให้กับผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารเป็นหลักการที่เชื่อว่าจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและสร้างคุณภาพในการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี จึงกำหนดให้การบริหารการศึกษาอยู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล คือกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารสถานศึกษา²⁵

สรุปได้ว่า ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หมายถึง การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล ตามกรอบหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านหลักการบริหารตนเอง (Self-managing)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนโดยยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ ดังนั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้วยตนเองภายใต้ต้นนโยบายเดียวกันที่เรียกว่า มีความเป็นเอกภาพด้านนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องมีรูปแบบการบริหารที่เป็นของตนเอง

อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่า ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยที่ปฏิบัติตามนโยบายส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น ทำให้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหาร

²⁵ อรทัย ริมศิริ.บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 1,ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2547,หน้า129-30

ด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินได้หลายแนวทาง ด้วยบริการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้ น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม²⁶

เจริญศักดิ์ ชำนาญรงค์ กล่าวว่า การบริหารตนเอง หมายถึง สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่มีบทบาทในหน้าที่และความรับผิดชอบ ทั้งการเป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และการเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่ทั่วไป และบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล ชุมชน อาคารสถานที่ บริการ แผนงานและโครงการ รวมทั้งศาสนาและวัฒนธรรมและเป็นผู้เชื่อมโยงนโยบายรัฐบาลให้เข้ากับความต้องการของชุมชน โดยกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ครู หลักสูตร และการบริหารเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ²⁷

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารตนเอง หมายถึง การที่สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเอง ตามความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา

5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล เป็นหลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบาย ควบคุมมาตรฐาน ส่วนการตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เป็นหน้าที่ขององค์กรอิสระจะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนั้นจึงถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารจัดการศึกษา

²⁶ อุทัย บุญประเสริฐ.รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน,(กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว,2544),หน้า154

²⁷ เจริญศักดิ์ ชำนาญรงค์. การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 13 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2,วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบัณฑิตธุรกิจ), 2551,หน้า 33

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวถึงการตรวจสอบและถ่วงดุลกับการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด²⁸

ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและชมรมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ เพราะเป็นการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ²⁹

สรุปได้ว่า ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและนโยบายการจัดการศึกษา

2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 66 โรงเรียน

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีโรงเรียนในสังกัด 9 สหวิทยาเขต ดังนี้

1. สหวิทยาเขตกระสัง ประกอบด้วย 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนกระสังพิทยาคม โรงเรียนชุมแสงพิทยาคม โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม โรงเรียนลำดวนพิทยาคม โรงเรียนสูงเนินพิทยาคม และโรงเรียนห้วยราชพิทยาคม

2. สหวิทยาเขตนางรอง ประกอบด้วย 9 โรงเรียน คือ โรงเรียนนางรอง โรงเรียนนางรองพิทยาคม โรงเรียนสิงหวิทยาคม โรงเรียนทุ่งแสงทองพิทยาคม โรงเรียนถนนหักพิทยาคม โรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง โรงเรียนพนมรุ้ง และโรงเรียนเหลื่องพนาพิทยาคม

²⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการพัฒนาคณากรทั้งโรงเรียนโครงการปฏิรูปความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.(กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2544),หน้า 3

²⁹ ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและชมรมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ,(ชัยนาท : ชัยนาทโมเดิร์นโอม,2545),หน้า 3

3. สหวิทยาเขตประโคนชัย ประกอบด้วย 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์ โรงเรียนแสงทองพิทยาคม โรงเรียนไพศาลพิทยาคม โรงเรียนบ้านนุวิทยาสรณ์ โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม และโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ

4. สหวิทยาเขตพุทไธสง ประกอบด้วย 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพุทไธสง โรงเรียนคูเมืองพิทยาคม โรงเรียนกุสุมาลย์พิทยาคม โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนตุมใหญ่วิทยา โรงเรียนมัธยมพรสำราญ และโรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม

5. สหวิทยาเขตลำปลายมาศ ประกอบด้วย 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำปลายมาศ โรงเรียนธาทองพิทยาคม โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนจตุราษฎร์พิทยาคม โรงเรียนเมืองแฝกพิทยาคม โรงเรียนทะเลเมนชัยพิทยาคม และโรงเรียนชานพิทยาคม

6. สหวิทยาเขตสตึก ประกอบด้วย 8 โรงเรียน คือโรงเรียนสตึก โรงเรียนสะแกพิทยาคม โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ โรงเรียนแคนดงพิทยาคม โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม โรงเรียนร่อนทองพิทยาคม โรงเรียนคงพลองพิทยาคม และโรงเรียนสมเสมีดีวิทยา

7. สหวิทยาเขตหนองกี่ ประกอบด้วย 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โรงเรียนห้วยหินพิทยาคม โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม และโรงเรียนสามัคคีวิทยา

8. สหวิทยาเขตละหานทราย ประกอบด้วย 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก โรงเรียนละหานทรายวิทยา โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา โรงเรียนตาจางพิทยาสรรค์ โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนไทยเจริญวิทยา และโรงเรียนปะคำพิทยาคม

9. สหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 10 โรงเรียน คือ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม โรงเรียนภัทรบพิตร โรงเรียนบัวหลวงพิทยาคม โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม โรงเรียนสองห้องพิทยาคม โรงเรียนพระครูพิทยาคม โรงเรียนนรมย์บุรีรัมย์มงคลภิเษก โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม โรงเรียนหนองตาตพิทยาคมและโรงเรียนกลันตาพิทยาคม³⁰

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. ภารกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

³⁰กระทรวงศึกษาธิการ,ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขกำหนดพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550,กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550),

ในการบริหารจัดการ กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 66 แห่ง ในเขตบริการทั้งจังหวัด

2. วิสัยทัศน์ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 "องค์กรยุคใหม่ สร้างเด็กไทยสู่สากล"

3. พันธกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้กำหนดพันธกิจในการบริหารจัดการศึกษาไว้ดังนี้ “พัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ คู่คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล”

4. เป้าประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ดังนี้

4.1 ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

4.2 ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานสากล

4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สากล

5. กลยุทธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กร ดังนี้

5.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามมาตรฐานสากล เพื่อสู่ความเป็นเลิศ

5.2 ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 ให้ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และครอบคลุม

5.4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร ให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน³¹

³¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา,นโยบาย จุดเน้น การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2552,(มัธยมศึกษา : โรงพิมพ์บ้านเหล่า, 2552)

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานสากล

2.6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประเวช บุญหนัก ได้ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่าสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ วังสะพุง จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักการบริหาร ที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน ระดับ มาก โดยมีการตรวจสอบได้ หลักการริเริ่ม และ หลักประสานงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านการกระจายอำนาจ พบว่า มีการให้อิสระแก่ครูในการจัดเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติตามหลักการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน ระดับมาก รองลงมา คือ มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติได้มากที่สุด และมีการจัดให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ตามความเหมาะสม ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีการ สนับสนุน พบว่า การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน สังคม มีการปฏิบัติตาม หลักการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นบ้าน ระดับมากที่สุด และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครองระดับชั้น มีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านหลักการประสานงาน ด้านหลักการตรวจสอบ ได้ มีสภาพการปฏิบัติมาก³²

ศักดิ์จิต มาศจิตต์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่11ประกอบด้วย ส่วนประกอบสำคัญ4 ส่วน คือ องค์ประกอบพื้นฐาน ครอบคลุม กำหนดจุดมุ่งหมายของการ ปฏิบัติงาน อาศัยหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการตนเอง การมีส่วนร่วมและการบริหาร

³² ประเวช บุญหนัก ,สภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2, **สารนิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2552, 115 หน้า

จัดการที่ดี และกำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ องค์กรประกอบโครงสร้างระบบการบริหาร ครอบคลุม 14 ปัจจัย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป มีการวางแผนการจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม ใช้การประกันคุณภาพ การนิเทศภายใน การบริหารบุคคลและงบประมาณแบบเน้นผลงาน ระบบสารสนเทศในการบริหารและการพัฒนา ทีมงาน องค์กรประกอบกระบวนการดำเนินงาน คือ มีการเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผลและการสรุปรายงานผลและ องค์กรประกอบด้านการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เครือข่ายโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชน³³

ณรงค์ โภคสวัสดิ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.1 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม สำหรับรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม สำหรับรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ของกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า

1.3.1 ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติมาก ยกเว้นสถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

³³ ศักดิ์จิต มาศจิตต์ , การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,(บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์),2550 , 124 หน้า

1.3.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3.3 ด้านการบริหารแบบพึ่งตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน โดยภาพภาพมีระดับการปฏิบัติมาก ยกเว้นผู้บริหารสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สนใจใฝ่รู้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3.5 ด้านความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ โดยภาพรวมและรายข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง ต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมเมื่อวิเคราะห์รายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารกับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้นภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ที่มีความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแทนครู และผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้

2.1.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.1.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.1.3 ด้านการบริหารแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนครู ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.1.5 ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้

2.2.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2.3 ด้านการบริหารแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2.5 ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน³⁴

ก้องภัก กุลสุทธิเสถียร ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน นวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน นวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบข่ายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหาร ตนเอง และการตรวจสอบและถ่วงดุลอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียน และครู ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการฝึกอบรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารงานแบบการกระจายอำนาจเกี่ยวกับบริหารงานวิชาการพบว่าวิสัยทัศน์และพันธกิจยังไม่สอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณการเบิกจ่ายเงินยังคงมีความล่าช้าไม่คล่องตัว และมีขั้นตอนมาก เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลยังคงมีการจัดบุคลากรที่ไม่เหมาะสมกับงาน เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปยังขาดระบบการประสานงาน

³⁴ ณรงค์ โภคสวัสดิ์, สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี), 2550, 110 หน้า

และขาดระบบ การทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม บุคลากรในองค์กรยังเข้ามามีส่วนร่วมน้อย การพัฒนาระบบเครือข่าย และการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นการกำหนดรูปแบบจากกลุ่มบริหารแล้วดำเนินงานตาม แนวปฏิบัติ ด้านการบริหารตนเองมีมาตรฐานการปฏิบัติงานแต่ยังไม่มีการนำไปปฏิบัติและการนิเทศติดตามอย่างจริงจัง การประเมินผลการปฏิบัติงานยังขาดระบบและความรัดกุมตามมาตรฐาน ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ยังคงมีน้อย ด้านการตรวจสอบ และการถ่วงดุล โรงเรียนมีความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรับการตรวจสอบอยู่ในระดับหนึ่ง และการบริหารคุณภาพการศึกษายังไม่มียุทธศาสตร์การบริหารที่จะทำให้งานเกิดผลเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจน³⁵

ศรีนวล กล้าหาญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด มีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอมีพอใช้ มีความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลางมากที่สุด การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติด้านการมีภาวะ-ผู้นำของผู้บริหาร ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเองตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติ ตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติที่แตกต่างจากครู ในด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และด้านการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่าผู้บริหารมักจะไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับล่างช่วยตัดสินใจ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและติดตามประเมินผล โรงเรียนไม่มีอิสระในการสรรหาบุคลากร โรงเรียนไม่มีระบบการวิเคราะห์ศักยภาพโดยใช้ SWOT โรงเรียนไม่มีปรับปรุงการ

³⁵ ก้องภัก กุลสุทธิเสถียร, การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คุรุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหาร การศึกษา(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่), 2549, 96 หน้า

บริหารจัดการ ตามผลการประเมินและการประกันคุณภาพภายใน และผู้บริหารไม่มีวิธีการกระตุ้นให้ทุกคนร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา³⁶

สุธรรม ภูมรินทร์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานใน ภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน ของโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และ ด้านการประเมินผล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของปัญหาแต่ละด้าน ปรากฏว่า ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การกำหนดแนวทางในการบริหารโรงเรียน ส่วนปัญหา ได้แก่ ชุมชนมองว่าเรื่องนโยบายเป็นเรื่องของโรงเรียน ชุมชนส่วนใหญ่มีภาระทางอาชีพไม่มีเวลาเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ขาดความรู้ในกระบวนการตรวจสอบคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา³⁷

สมศักดิ์ รอบคอบ ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ การกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ โดยด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับสุดท้าย

2. การเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปได้ดังนี้

2.1 สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ มีประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

³⁶ ศรีนวล กล้าหาญ, การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามธรรมชาติของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 32, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (การบริหารการศึกษา), สุพรรณบุรี, 2549, 112 หน้า

³⁷ สุธรรม ภูมรินทร์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ การบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, 124 หน้า

2.2 สถานศึกษาอยู่ในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปได้ดังนี้

3.1 ควรมีการพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3.2 ควรปรับปรุงระบบการวางแผน สร้างทีมงาน การมอบหมายงาน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบภายใน และการประชาสัมพันธ์

3.3 ควรมีการแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายและสร้างเครือข่ายการบริหารจัดการ เพื่อช่วยเหลือกัน ด้านการบริหารงบประมาณ-การเงิน โดยเน้นบุคลากรในท้องถิ่นเป็นลำดับแรก

3.4 สถานศึกษาต้นแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรมีลักษณะเด่นดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะด้านการบริหารจัดการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา

3.4.2 ครูผู้สอนต้องใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาของชุมชน

3.4.3 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่ดี มีระบบประกันคุณภาพภายใน มีการสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างโรงเรียน

3.4.4 ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และชุมชน มีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หรือทำตามบทบาทหน้าที่

3.4.5 นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และตรงตามความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ คุณภาพนักเรียนต้องดี เก่ง และมีความสุข³⁸

จารุณี ฐานวิเศษ ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และ

³⁸ สมศักดิ์ รอบคอบ , ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต การบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), 2548, หน้า 92-95.

หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการกระจายอำนาจสูงสุด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านวิชาการและด้านงบประมาณ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและความเชื่อถือศรัทธาในคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อายุ รายได้ และการเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม³⁹

คณิต ไชยลังการ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร อำเภอคลองสะแกด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของโรงเรียน และให้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมแก่โรงเรียน ส่วนในด้านการจัดทำแผน ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดโครงการตามแผนของโรงเรียน สำหรับในด้านการดำเนินงานตามแผนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เสนอแนะแหล่งงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผนและประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานผล ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วม

³⁹ ญลวิทย์ คีวงศ์,การมีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2546, 208 หน้า

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การนำผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนมาใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในปีต่อไป⁴⁰

รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิชและศ.ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครอบครัว ภาคเอกชนและชุมชนในการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัย คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วม ผลการดำเนินงานวิจัย คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมดำเนินงานบริหารกับสถานศึกษาในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา แต่ยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากนัก ยังไม่มีโอกาสเข้าร่วมทำงานในฐานะเป็นเจ้าของผู้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษา⁴¹

จารุณี ฐานวิเศษ ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการกระจายอำนาจ สูงสุด รองลงมาคือหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และหลักการบริหารตนเอง สำหรับหลักการมีส่วนร่วม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารโดย

⁴⁰ คณิต ไชยลังการ, “การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, 119 หน้า

⁴¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11** (The 11th National Symposium on Education Research), อ่างแก้ว, หน้า 254

ใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกัน⁴²

ระดับตรี **หุ่นทอง** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้และความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านหลักการกระจายอำนาจ

2. ความพร้อมเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

3. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้บริหารมีการรับรู้มากกว่าครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีการรับรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

5. . ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ที่มีตำแหน่งหน้าที่

⁴² จารุณี ฐานวิเศษ, บทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุวราชบุรีธานี),2551,124 หน้า

ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้บริหารมีความพร้อมมากกว่าครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

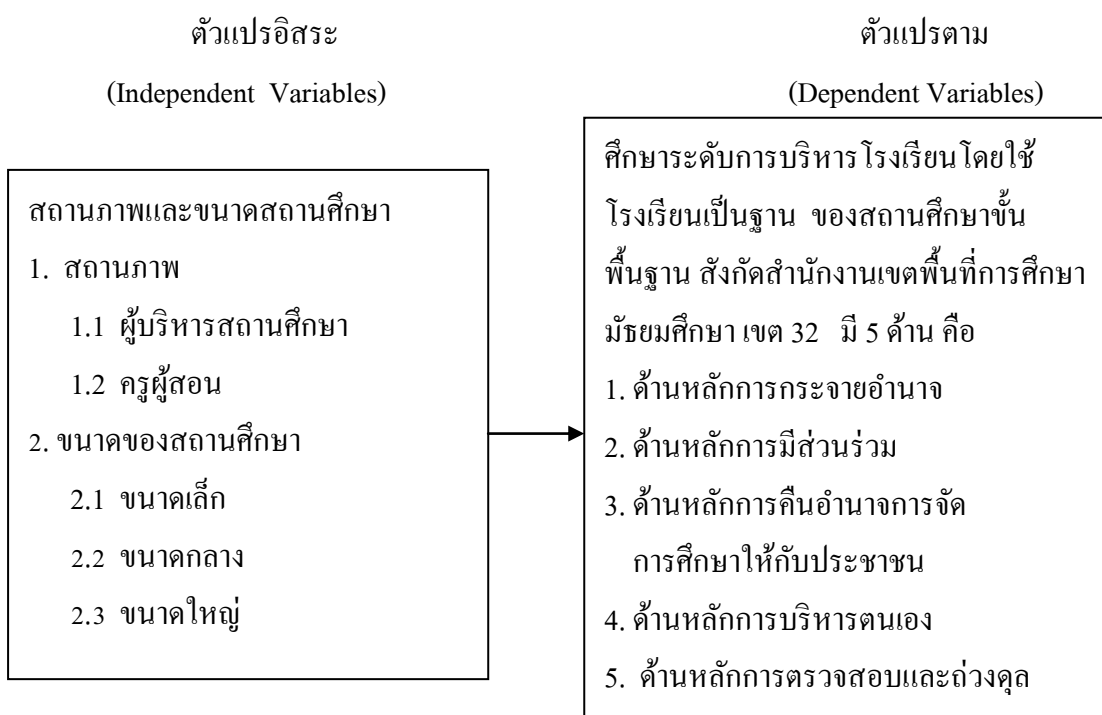
6. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน⁴³

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการตัดสินใจ โดยการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานจะช่วยให้การจัดโปรแกรมการศึกษามีความเข้มแข็งและช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยภาพรวม ขั้นตอนที่จะช่วยให้การตัดสินใจมีความสำเร็จ โดยการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่จะอยู่ในลักษณะการเป็นเจ้าของร่วมกันและมีส่วนร่วมทั้งในด้านการเตรียมการการวางแผนของโรงเรียน การฝึกอบรม การนำไปปฏิบัติและการธำรงรักษาไว้ให้มั่นคง และในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ต้องมีองค์ประกอบคือ มุ่งมั่นการเปลี่ยนแปลง ถ่ายโอนอำนาจสู่โรงเรียน ร่วมกันทำความกระจำงในการกิจ ตรวจสอบได้ มีการฝึกอบรมบุคลากรในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การสร้างทีมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทีมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีความผูกพันร่วมกันของ ผู้มีส่วน มีการกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการบริหารและการวัดผลประเมินผลชัดเจน นิยามและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือเป้าหมายของโรงเรียน จัดให้มีสารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจ มีเวลาสำหรับการคิดอย่างระมัดระวัง มีการวางแผนและนำร่องการปฏิบัติ มีงบประมาณเพียงพอ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างทีมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้งในและนอกโรงเรียน กระตุ้นและมีระบบการให้รางวัลสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีผลการปฏิบัติงานดี

⁴³ ประดับศรี หุ่นทอง, การรับรู้ความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2547, 141 หน้า

2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของ “อุทัย บุญประเสริฐ”⁴⁴ ซึ่งได้สรุปหลักการสำคัญไว้ 5 ด้าน คือ “ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ” มาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁴⁴อุทัย บุญประเสริฐ, ศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ,2543), หน้า 154-156

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ((Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งจากสถิติในปีการศึกษา 2555 มีจำนวน 2,527 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 2,527 ราย ผู้วิจัยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)¹ เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง(sample size) ระดับความเชื่อมั่น 0.82 ได้จำนวน 446 ราย และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรใน

¹ พิสนุ พงศ์ศรี, *วิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : พรอพเพอร์ตี้พรีน จำกัด, 2550), หน้า 109.

สถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจับสลาก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดดังตารางที่ 3.1 และวิธีการให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดเล็ก	35	359	394	25	50	75
ขนาดกลาง	82	1,050	1,132	57	147	204
ขนาดใหญ่	47	954	954	33	134	167
รวม	164	2,363	2,527	115	331	446

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเองและด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert² ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับความคิดเห็นและทัศนคติด้านต่างๆ และงานวิจัย
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบตรวจรายการ (Checklist)
3. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ

ลิเคอร์ท (Likert)

4. กำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือ

4.1 จัดทำแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) ตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยนำไปสำรวจปัญหา

4.2 นำผลการสำรวจปัญหามาศึกษาวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ทั้ง 5 ด้าน คือด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจ

²บุญชม ศรีสะอาด , การวิจัยเบื้องต้น,อ้างแล้ว,หน้า 163.

การจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเองและด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้ □ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32

4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทำให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 3 กลุ่มๆ ละ 1 คน รวม 3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา (ดูรายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ข) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item-objective congruence : IOC)

ค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยรวมเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ส่วนค่า IOC ของรายตัวแปรอยู่ในช่วง .60 -1.00 (ดูผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในภาคผนวก ง แสดงให้เห็นว่าค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีค่ามากกว่า 0.50 ทุกข้อคำถาม) สามารถสรุปได้ว่าทุกข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนั้นจึงสามารถตัดสินใจได้ว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกันหรือมีความตรงเชิงเนื้อหา (สุวิมล ธีรกานนท์,2548)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ไม่ใช่จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้านและโดยรวมโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีการของ

Cronbach³ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.34 – 0.78 โดยเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์ได้ดังกล่าวมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงสามารถนำไปใช้ได้ (ดังตาราง)

Reliability Coefficients	
N of Cases =	30.0
N of Items =	50
Alpha = .9766	

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนมีนาคม 2556 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขอให้มีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการในช่วงเดือน มีนาคม 2556
3. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 446 ชุด
4. ผู้วิจัยดำเนินการได้เก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และใช้แบบสอบถามทั้งหมด 446 ชุด ได้คืน 446 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 446 ชุด
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย

³ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 99

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ การบริหารโดยใช้ □ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมรายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส. □ วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน ที่ได้ □ จากการปฏิบัติแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และแปลความหมาย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียน โดยใช้ □ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้ค่า t-test แบบ independent Samples

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียน โดยใช้ □ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหาร โรงเรียน โดยใช้ □ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยหาค่าความถี่และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Consistency)

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent samples)

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับบริหารโรงเรียนโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในแต่ละด้าน

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 446 คน แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับในการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean squares)

t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t-Distribution)

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

p แทน ค่าความน่าจะเป็น

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 446 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 441 คิดเป็นร้อยละ 98.87 ของแบบสอบถามจากจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์แสดงสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
สถานภาพ		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	115	25.80
2. ครูผู้สอน	331	74.20
ขนาดของสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก (นักเรียน 499 คน ลงมา)	75	16.80
2. ขนาดกลาง (นักเรียน 500-1,499 คน)	204	45.70
3. ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)	167	37.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 446 คน จำแนกตามสถานภาพ พบว่าเป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 74.20) มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 25.80) และเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดกลางมากที่สุด (ร้อยละ 45.70) รองลงมาสถานศึกษาขนาดใหญ่ (ร้อยละ 37.50) และน้อยที่สุดคือสถานศึกษาขนาดเล็ก (ร้อยละ 16.80)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.3.1 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาด้านหลักการกระจายอำนาจ

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการกระจายอำนาจ เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ข้อที่	ความคิดเห็นด้านหลักการกระจายอำนาจ	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวตัดสินใจสั่งการด้านต่างๆ มากขึ้น	3.97	.58	มาก
2.	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป	3.89	.69	มาก
3.	สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน	4.15	.66	มาก
4.	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารงานด้านบุคลากรและงบประมาณ	3.89	.74	มาก
5.	สถานศึกษามีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	3.95	.54	มาก
6.	ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างและผู้ปฏิบัติ	4.18	.67	มาก
7.	สถานศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานในแต่ละฝ่าย	3.77	.48	มาก
8.	สถานศึกษามีการแบ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน	4.12	.53	มาก
9.	ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้นในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.91	.52	มาก
10.	สถานศึกษาสามารถตัดสินใจดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียน	4.19	.65	มาก
ภาพรวม		4.00	.22	มาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่าข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 สถานศึกษาสามารถตัดสินใจดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 สถานศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานในแต่ละฝ่าย

และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (ค่าความถี่เท่ากับ 301) 2) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างในการกำหนดนโยบายและการวางแผนอย่างเป็นระบบ (ค่าความถี่เท่ากับ 276) 3) สถานศึกษาควรระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาจากผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 258) และ 4) สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนและได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเต็มศักยภาพ(ค่าความถี่เท่ากับ 192)

2) ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผล การเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S. D.	t	Sig.
ผู้บริหารสถานศึกษา	115	3.96	0.22	-2.54	.01**
ครูผู้สอน	331	4.02	0.21		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก(นักเรียนจำนวน 499 คน
ลงมา) ขนาดกลาง(นักเรียนจำนวน 500 -1,499 คน) และขนาดใหญ่ (นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500
คนขึ้นไป)โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-
way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ ที่มีขนาดสถานศึกษา
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.33	6.92	0.00**
ภายในกลุ่ม	21.40	443	0.04		
รวม	22.07	445	-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มี
ความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้าน
หลักการกระจายอำนาจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการวิเคราะห์
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	เล็ก ($\bar{X}=3.93$)	กลาง ($\bar{X}=4.04$)	ใหญ่ ($\bar{X}=3.99$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=3.93$)	-	.27**	.62**
ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.04$)	-	-	.34**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=3.99$)	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง ,ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

4.3.2 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการมีส่วนร่วม เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวม และรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม

	ความคิดเห็นด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	3.80	.48	มาก
2.	สถานศึกษามีระบบ กระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.16	.51	มาก
3.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.06	.57	มาก
4.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการกับบริบทของสถานศึกษา และบริบทท้องถิ่น	3.76	.58	มาก
5.	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในกิจกรรมของสถานศึกษา	4.11	.78	มาก
6.	สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.23	.73	มาก
7.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม บริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารงานทั่วไป	4.06	.57	มาก
8.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.83	.61	มาก
9.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา	4.08	.74	มาก
10.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.21	.70	มาก
ภาพรวม		4.03	.30	มาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการกับบริบทของสถานศึกษา และบริบทท้องถิ่น

และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนภารกิจ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ค่าความถี่เท่ากับ 276) 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ บริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น(ค่าความถี่เท่ากับ 235) 3).สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 188) และ4) สถานศึกษากำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป(ค่าความถี่เท่ากับ 149)

2) ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	N	\bar{X}	S. D.	T	Sig.
ผู้บริหารสถานศึกษา	115	4.09	0.25	2.60	.05*
ครูผู้สอน	331	4.01	0.31		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก(นักเรียนจำนวน 499 คน ลงมา)ขนาดกลาง(นักเรียนจำนวน500 -1,499 คน) และขนาดใหญ่ (นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป) โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.82	2	0.41	4.52	0.01**
ภายในกลุ่ม	40.49	443	0.09		
รวม	41.31	445	-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ้(Scheffe') ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	เล็ก ($\bar{X}=4.11$)	กลาง ($\bar{X}=4.04$)	ใหญ่ ($\bar{X}=3.98$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.11$)	-	.01	.29**
ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.04$)	-	-	.31**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=3.98$)	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

4.3.3 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

ข้อที่	ความคิดเห็นด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.79	.52	มาก
2.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	4.06	.59	มาก
3.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.18	.69	มาก
4.	คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	4.17	.70	มาก
5.	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน	4.00	.71	มาก
6.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.99	.69	มาก
7.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	4.05	.67	มาก

ข้อ ที่	ความคิดเห็นด้านหลักการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้กับประชาชน	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
8.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.87	.69	มาก
9.	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน	4.08	.69	มาก
10.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความ เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	4.04	.70	มาก
ภาพรวม		4.02	.28	มาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่างๆอย่างหลากหลาย และมีองค์ประกอบครบถ้วน (ค่าความถี่เท่ากับ 317) 2) สถานศึกษากำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องตรงับความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 275) 3) สถานศึกษาใช้หลักประชาธิปไตยในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา. (ค่าความถี่เท่ากับ 231) และ 4) สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชน (ค่าความถี่เท่ากับ 216)

2) ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตาม
สถานภาพของบุคลากร โดยใช้วิธีทดสอบค่าที(t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตาม
สถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S. D.	t	Sig.
ผู้บริหารสถานศึกษา	115	4.12	0.25	2.60	.00**
ครูผู้สอน	331	3.99	0.28		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการ
บริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็น
มากกว่าครูผู้สอน

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก(นักเรียนจำนวน 499 คน
ลงมา) ขนาดกลาง(นักเรียนจำนวน 500 -1,499 คน) และขนาดใหญ่(นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500
คนขึ้นไป) โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการศึกษาวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-
way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน
ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.58	2	0.79	10.43	0.00**
ภายในกลุ่ม	33.66	443	0.07		
รวม	35.24	445	-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้าน หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 จึง ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้(Scheffe') ดังตารางที่ 4.13 ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็น ที่มีต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการคืนอำนาจ จำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	เล็ก ($\bar{X}=4.14$)	กลาง ($\bar{X}=4.03$)	ใหญ่ ($\bar{X}=3.96$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.14$)	-	.20**	.58**
ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.03$)	-	-	.37**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=3.96$)	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับ สถานศึกษาขนาดกลาง ,ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อ ระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้กับประชาชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น ไม่พบ ความแตกต่างเป็นรายคู่

4.3.4 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการบริหารตนเอง

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการบริหารตนเอง เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง

ข้อที่	ความคิดเห็นด้านหลักการบริหารตนเอง	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สถานศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา	4.41	.72	มาก
2.	สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณ ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.28	.63	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.08	.60	มาก
4.	สถานศึกษากำหนดแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ	4.20	.80	มาก
5.	สถานศึกษาจัดหาวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.15	.69	มาก
5.	สถานศึกษาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.16	.64	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นด้านหลักการบริหารตนเอง	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	สถานศึกษาจัดระบบฐานข้อมูล สารสนเทศทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลสารสนเทศ ใช้งานได้ทันทีที่ต้องการ	4.10	.75	มาก
8.	สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาตนเองได้อย่างอิสระ	4.06	.81	มาก
9.	สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีและพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการตามแผนให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น	3.80	.64	มาก
10.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำมติในที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง	3.64	.93	มาก
ภาพรวม		4.09	.26	มาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษาทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 10 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำมติในที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง

และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1)สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่น (ค่าความถี่เท่ากับ 243) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา จัดระบบการบริหารงาน ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ร่วมกัน (ค่าความถี่เท่ากับ 200) 3)สถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 172) และ 4)สถานศึกษากำหนดนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา(ค่าความถี่เท่ากับ 164)

2) ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยใช้วิธี
ทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S. D.	t	Sig.
ผู้บริหารสถานศึกษา	115	4.11	0.26	1.20	.23
ครูผู้สอน	331	4.08	0.26		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการ
บริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง ไม่แตกต่างกัน

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก(นักเรียนจำนวน 499 คน
ลงมา)ขนาดกลาง(นักเรียนจำนวน500 -1,499 คน)และขนาดใหญ่ (นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500 คน
ขึ้นไป) โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านหลักการบริหารตนเอง ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

สถานภาพ	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.87	2	0.43	6.38	0.00**
ภายในกลุ่ม	30.33	443	0.06		
รวม	31.20	445	-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	เล็ก ($\bar{X}=4.06$)	กลาง ($\bar{X}=4.13$)	ใหญ่ ($\bar{X}=4.04$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.06$)	-	.00	.21**
ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.13$)	-	-	.21**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=4.04$)	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

4.3.5 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล เป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ข้อ ที่	ความคิดเห็นด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก	3.95	.64	มาก
2.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา	3.92	.70	มาก
3.	สถานศึกษาสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับทราบให้ความเห็นชอบและรายงานต่อสาธารณชนเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา	3.91	.63	มาก
4.	สถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	3.91	.67	มาก
5.	การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณภายในสถานศึกษามีความสมบูรณ์และถูกต้อง	4.05	.56	มาก
6.	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายใน ปีละ 1 ครั้ง และการประกันคุณภาพภายนอก ทุกๆ 5 ปี	3.96	.62	มาก
7.	สถานศึกษาวิเคราะห์ และประเมินค่าความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	3.82	.72	มาก
8.	สถานศึกษามีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.10	.70	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
9.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและภายนอก	3.85	.77	มาก
10.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ระหว่างสถานศึกษา ประชาชน และส่วนกลาง	3.73	.52	มาก
ภาพรวม		3.92	.28	มาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.18 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 8 สถานศึกษามีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ระหว่างสถานศึกษา ประชาชน และส่วนกลาง และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended)

มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1)สถานศึกษาจัดสร้างระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 359) 2) สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก(ค่าความถี่เท่ากับ 310) 3)สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (ค่าความถี่เท่ากับ 242) และ4)สถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้(ค่าความถี่เท่ากับ 174)

**2) ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามสถานภาพ**

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร
โดยใช้วิธีทดสอบค่าที(t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.19

**ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามสถานภาพ**

สถานภาพ	n	\bar{X}	S. D.	t	Sig.
ผู้บริหารสถานศึกษา	115	3.81	0.28	-4.96	.00**
ครูผู้สอน	331	3.96	0.27		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการ
บริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

**3) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา**

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก(นักเรียนจำนวน 499 คน
ลงมา) ขนาดกลาง(นักเรียนจำนวน 500 -1,499 คน) และขนาดใหญ่ (นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 1,500
คนขึ้นไป) โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-
way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ที่มีขนาดสถานศึกษา
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.27	2	1.63	22.13	0.00**
ภายในกลุ่ม	32.74	443	0.07		
รวม		445	-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหาร
โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบ
และถ่วงดุล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ขนาดสถานศึกษา	เล็ก ($\bar{X}=3.73$)	กลาง ($\bar{X}=3.96$)	ใหญ่ ($\bar{X}=3.96$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=3.73$)	-	.06	.14*
ขนาดกลาง ($\bar{X}=3.96$)	-	-	.20**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=3.96$)	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยพิจารณา 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3) ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน 4) ด้านหลักการบริหารตนเอง และ 5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,527 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 446 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 441 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.87 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งสถานภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงประกอบด้วย ตัวแปรตาม คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ลักษณะเครื่องมือ เป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (rating scale)

ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert) ตอนที่ 3 แบบสอบถาม แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยแบบสอบถามทั้งฉบับ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติอ้างอิงใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสถิติ t-test, F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 446 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมา จำนวน 441 คน คิดเป็นร้อยละ 98.87 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 74.20 และปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 45.70)

5.1.2 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่าข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 สถานศึกษาสามารถตัดสินใจดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 สถานศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานในแต่ละฝ่าย และจากข้อเสนอนโยบายการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

- 1) สถานศึกษาควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (ค่าความถี่เท่ากับ 301)
- 2) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหาร และกรตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างในการกำหนดนโยบายและการวางแผนอย่างเป็นระบบ (ค่าความถี่เท่ากับ 276)
- 3) สถานศึกษาควรระดมทรัพยากรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาจากผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 258) และ 4)สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนและได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเต็มศักยภาพ(ค่าความถี่เท่ากับ 192)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.3 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับการปฏิบัติการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการกับบริบทของสถานศึกษา และบริบทท้องถิ่น และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนภารกิจ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ค่าความถี่เท่ากับ 276) 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ บริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น(ค่าความถี่เท่ากับ 235) 3).สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 188) และ4) สถานศึกษากำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป (ค่าความถี่เท่ากับ 149)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่างๆอย่างหลากหลาย และมีองค์ประกอบครบถ้วน (ค่าความถี่เท่ากับ 317)
- 2) สถานศึกษากำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษา สอดคล้องตรงกับความต้องการ ของคณะกรรมการสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 275)
- 3) สถานศึกษาใช้หลักประชาธิปไตยในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา. (ค่าความถี่เท่ากับ 231) และ
- 4) สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชน (ค่าความถี่เท่ากับ 216)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อเปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.5 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการบริหารตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษาทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 10 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำมติในที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1)สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่น (ค่าความถี่เท่ากับ 243) 2)ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา จัดระบบการบริหารงาน ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ร่วมกัน (ค่าความถี่เท่ากับ 200) 3)สถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 172) และ4)สถานศึกษากำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา(ค่าความถี่เท่ากับ 164)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการบริหารตนเอง จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.6 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 8 สถานศึกษามีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ระหว่างสถานศึกษา ประชาชน และส่วนกลาง และจากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้ 1)สถานศึกษาจัดสร้างระบบ และพัฒนา

ระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ค่าความถี่เท่ากับ 359) 2) สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก(ค่าความถี่เท่ากับ 310) 3) สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (ค่าความถี่เท่ากับ 242) และ4)สถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้(ค่าความถี่เท่ากับ 174)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวตัดสินใจสั่งการด้านต่างๆ มากขึ้น มีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจารุณี ฐานวิเศษ (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการกระจายอำนาจ สูงสุด

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา นั้นอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักสูตร มีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่าง ซึ่งสอดคล้องกับประเวช บุญหนัก (2552) ได้กล่าวว่าการให้อิสระแก่ครูในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติตามหลักการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน ระดับมาก รองลงมา คือ มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติได้มากที่สุด และมีการจัดให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ตามความเหมาะสม ในขณะที่งานวิจัยของ สุธรรม ภูรินทร์ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานใน ภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน ของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และ ด้านการประเมินผล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจาก ขนาดของสถานศึกษาทำให้แต่ละโรงเรียนมีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานหรือการตัดสินใจไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับ ณรงค์ โภคสวัสดิ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูและผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

5.2.2 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีระบบกระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับจารุณี ฐานวิเศษ (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการกระจายอำนาจ สูงสุด

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน นั้น อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักเห็นความสำคัญของการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม ชุมชน ผู้ปกครอง ครู ฯลฯ มีโอกาสร่วมดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดความผูกพัน ความเชื่อถือไว้ใจซึ่งกันและกันซึ่งสอดคล้องกับ สักดิ์จิตต์ มาศจิตต์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่11ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ4 ส่วน คือ องค์ประกอบพื้นฐาน ครอบคลุมกำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงาน อาศัยหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการตนเอง การมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการที่ดี และกำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ องค์ประกอบโครงสร้างระบบการบริหารครอบคลุม4 ปัจจัย และคณิต ไชยลังการ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียน ไตรมิตร อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของโรงเรียน และให้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ส่วนในด้านการจัดทำแผน ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจาก ขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมจะไม่เห็นชัดเจน ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับสภาพที่ตั้งของชุมชน การมอบหมายหรือการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และสอดคล้องกับรศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิชและศ.ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย(2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครอบครัว ภาคเอกชนและชุมชนในการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัย คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วม ผลการดำเนินงานวิจัย คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมดำเนินงานบริหารกับสถานศึกษาในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา แต่ยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากนัก ยังไม่มีโอกาสเข้ามาร่วมทำงานในฐานะเป็นเจ้าของผู้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษา

5.2.3 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาเปิดโอกาส ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาชั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษากำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550 ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการบริหารการศึกษา โดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์กรในการบริหาร โดยกำหนดหลักการในเรื่องของคณะกรรมการไว้ให้กระจายอำนาจให้กับผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารเป็นหลักการที่เชื่อว่าจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและสร้างคุณภาพในการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี จึงกำหนดให้การบริหารการศึกษายู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล คือกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน นั้น อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน

ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตร สามารถติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ จุลวิทย์ ดีวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเชื่อถือศรัทธาในคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความพร้อมในด้านต่างๆไม่เหมือนกัน สถานศึกษาขนาดเล็กมีความขาดแคลนมากกว่าทั้งด้านอุปกรณ์ งบประมาณ จำนวนบุคลากร เป็นสาเหตุให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพเท่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ สมปอง สารักษ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ในภาพรวม มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการบริหารตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชน สถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา และสถานศึกษาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนวล กล้าหาญ(2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทฤษฎีของ

ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด มีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอมีพอใช้ มีความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลางมากที่สุด การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติด้านการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเอง ตามลำดับ เช่นเดียวกับ สมศักดิ์ รอบคอบ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่การกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ โดยด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับสุดท้าย

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไม่แตกต่างกัน นั้น อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานในสถานศึกษาที่เป็นไปในแนวเดียวกัน ทั้งหลักสูตร โครงสร้างการบริหารงาน การประสานความร่วมมือกับชุมชน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ สอดคล้องกับ กิ่งกัก กุลสุทธิเสถียร(2549)ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนวมินทรา ชูทิศ พายัพ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบข่ายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหารตนเองและการตรวจสอบและถ่วงดุลอยู่ในระดับมาก

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจาก ขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความแตกต่างในการบริหารตนเองหรือดำเนินงานตามโครงการต่างๆ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางต้องพึ่งพางค์กร ชุมชน หรือการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถพึ่งพาตนเองในทุกๆด้านและ สอดคล้องกับ ณรงค์ โภคสวัสดิ์(2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียน

เป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง ต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารกับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

5.2.5 ระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษาจัดสร้างระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และสถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้สอดคล้องกับกึ่งภาค กุลสุทธิเสถียร(2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน นวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบข่ายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหาร ตนเอง และการตรวจสอบและถ่วงดุลอยู่ในระดับมาก

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา นั้น อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงครูและบุคลากรในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การบริหารงานที่โปร่งใส มีสารสนเทศที่เป็นหลักฐานอ้างอิงสามารถตรวจสอบได้ ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนวล กล้าหาญ (2549) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด มีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอมีพอใช้ มีความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ

ปานกลางมากที่สุด การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติด้านการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2544) กล่าวถึงการตรวจสอบและถ่วงดุลกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาแต่ละขนาดมีความพร้อมในด้านเอกสาร สารสนเทศ สื่อ อุปกรณ์งบประมาณ เพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบ สอดคล้องกับ ณรงค์ โภคสวัสดิ์(2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง ต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารกับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ประดับศรี หุ่นทอง(254) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้และความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษaxonแก่นเขต ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษaxonแก่นเขต 1 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยจึงสรุปข้อเสนอแนะ โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

5.3.1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาควรให้ความสำคัญกับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า โดยเฉพาะด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ สถานศึกษาควรปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีการกระจายอำนาจ ปรับปรุงสายงานตามความสามารถของแต่ละคนในการจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ให้บุคลากรได้มีโอกาสในการตัดสินใจต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่โดยทั่วถึงกัน

2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรดำเนินงานตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆของสถานศึกษา เร่งดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา สร้างความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของชุมชน และให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหาร จัดเตรียม จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานต่างๆให้พร้อมใช้ กระบวนการบริหาร และการนิเทศติดตามงานที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

3) ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน สถานศึกษาควรให้บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทเป็นกรรมการบริหาร จัดแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาการจัดการศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา และกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา สนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงได้มาตรฐาน มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และวิทยากรท้องถิ่น เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

4) ด้านหลักการบริหารตนเอง สถานศึกษาควรเร่งปรับปรุงการบริหารงานพัฒนางานบุคลากรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองให้มีความรู้ ความสามารถที่จะนำองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ มีศักยภาพพร้อมที่จะร่วมมือกันพัฒนาองค์กร

5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล สถานศึกษาควรเร่งปรับปรุงเร่งการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ตลอดระยะเวลา มีการประกันคุณภาพภายใน และภายนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นำผลการประเมินงานมาปรับปรุงและผลงไว้ซึ่งประสิทธิภาพงานมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ดูแลและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเมื่อผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นต่อองค์กรและเกิดความรักหวงแหนภาพลักษณ์และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญยิ่งขึ้นไป

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา เห็นความสำคัญในการบริหารงานในทุกๆ ด้าน เห็นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ มุ่งมั่นในการจัดการศึกษาและสิ่งต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

3) ผู้บริหารควรนำหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 5 ด้าน ให้ชัดเจนอย่างเป็นระบบ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการดำเนินงาน และ ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

4) การบริหารจะมีประสิทธิภาพ เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษามีความพร้อมทั้งระบบสารสนเทศ บุคลากรที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และที่สำคัญการบริหารด้านงบประมาณ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ศึกษายังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกมากมายที่จะทำการวิจัยได้ จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) ควรทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2) ควรทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3) ควรทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 กับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1, เขต 2 , เขต 3 และเขต 4

บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขกำหนดพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

กิตติมา ปรีดีดีลล. การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2549.

----- . การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. เอกสารประกอบการสอนวิชาการ บริหาร300, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.

นรินทร์ ภาระศรี. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บুদ্ধพอยท์, 2545.

บรรยงค์ โตจินดา. องค์การและการจัดการ **Organization and Management**. กรุงเทพมหานคร : อมรรการพิมพ์, 2542.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2553.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542

ป๋อ ญาญา แก้ววักยूर. การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา เป็นฐาน .กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและ หน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2548.

วิจิตร วรุตบางกูร. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. สมุทรปราการ : ขนิษฐการ พิมพ์, 2534.

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. รายงานการประชุมแนวคิดและประสบการณ์บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.

-----, **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ, 2542..

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. **นโยบาย จุดเน้น การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2552. มัธยมศึกษา** : โรงพิมพ์บ้านเหล่า, 2552.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11** (The 11th National Symposium on Education Research)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

-----, **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2547.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11**. กรุงเทพมหานคร : สกศ, 2548.

สุรัสวดี ราชกุลไชย. **การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)**. แพร์ : สำนักงานศึกษาธิการอำเภอวังชัน จังหวัดแพร่, 2546. (เอกสารอัดสำเนา)

เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

อุทัย บุญประเสริฐ. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

----- . ศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ก้องภัก กุลสุทธิเสถียร. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2549.

คณิต ไชยลังการ. การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียน ไตรมิตร อำเภอคอกยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

จารุณี ฐานวิเศษ. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2551

ฉลววิทย์ ดิวังศ์. การมีส่วนร่วมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

ณรงค์ โภคสวัสดิ์. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2550.

ประดับศรี หุ่นทอง. การรับรู้ความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษขอนแก่นเขต . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2547.

ประเวช บุญหนัก. สภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. สารนิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2552.

ศรีเวียง พันทะมนต์. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียนเพื่อคอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549

ศักดิ์จิต มาศจิตต์. การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2550.

ศรีนวล กล้าหาญ. การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา. สุพรรณบุรี, 2549.

สมศักดิ์ รอบคอบ. ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2548.

สุธรรม ภูมรินทร์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษาศาสตร์ การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

3) เว็บไซต์

เกียรติพงษ์ คำไทย. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในโรงเรียนศูนย์ปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 23 พฤษภาคม 2548 . <http://www.arc.rin.ac.th>)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. การตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนนี้ ใครขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดตอบคำถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามของท่านครั้งนี้ จะไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ และสภาพทางราชการหรือหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด ข้อมูลผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม โดยจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด และจะใช้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นางพัฒนา ยี่งนอก

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

คำชี้แจง

โปรดลงรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยใส่เครื่องหมายถูก ✓ ลงใน หน้าข้อความตรงกับข้อมูลทั่วไป ตามความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอน

2. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 499 ลงมา)

ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500-1499 คน)

ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามระดับความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

.....

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อคำถามและขอให้ท่านพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมาย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากความเป็นจริงในระดับการดำเนินงาน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติปัญหาอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ

ข้อที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	มีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่าย งาน กลุ่มสาระ พร้อมบทพรรณนางานที่ชัดเจน ปฏิบัติได้				✓	

จากตัวอย่าง ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ระดับการปฏิบัติ ลงในช่องหมายเลข 2 หมายถึง สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่าย งาน กลุ่มสาระการเรียนรู้พร้อมพรรณนางานที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ อยู่ในระดับการปฏิบัติ น้อย

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวตัดสินใจสั่งการด้านต่างๆ มากขึ้น					
2	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป					
3	สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน					
4	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารด้านบุคลากรและงบประมาณ					
5	สถานศึกษามีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ					
6	ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างและผู้ปฏิบัติ					
7	สถานศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานแต่ละฝ่าย					
8	สถานศึกษามีการแบ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน					
9	ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้นในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
10	สถานศึกษาสามารถตัดสินใจในการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียน					
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา					
12	สถานศึกษามีระบบ กระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
13	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
14	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการกับบริบทของสถานศึกษา และบริบทท้องถิ่น					
15	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในกิจกรรมของสถานศึกษา					
16	สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
17	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม บริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารงานทั่วไป					
18	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
19	ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา มีวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา					
20	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
21	คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
22	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา					
23	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
24	คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา					
25	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน					

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
26	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพินิจสิทธิ์เด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
27	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา					
28	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
29	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน					
30	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา					
31	สถานศึกษาทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา					
32	สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณ ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					
34	สถานศึกษากำหนดแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ					

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
35	สถานศึกษาจัดหาวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ					
36	สถานศึกษาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
37	สถานศึกษาจัดระบบฐานข้อมูล สารสนเทศทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูล สารสนเทศ ใช้งานได้ทันทีที่ต้องการ					
38	สถานศึกษากระตุ้นให้มีการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชน					
39	สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีและพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการตามแผนให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น					
40	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำมติในที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง					
41	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก					
42	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา					
43	สถานศึกษาสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับทราบให้ความเห็นชอบและรายงานต่อสาธารณชนเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา					
44	สถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
45	การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณภายในสถานศึกษามีความสมบูรณ์และถูกต้อง					
46	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายใน ปีละ 1 ครั้ง และการประกันคุณภาพภายนอก ทุกๆ 5 ปี					
47	สถานศึกษาวิเคราะห์ และประเมินค่าความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม					
48	สถานศึกษามีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
49	ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและภายนอก					
50	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ระหว่างสถานศึกษา ประชาชน และส่วนกลาง					

ตอนที่ 4

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

.....

คำชี้แจง

โปรดบอกข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้ท่านกาเครื่องหมาย ลงในช่อง สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อโดยอิสระ

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างในการกำหนดนโยบายและการวางแผนอย่างเป็นระบบ

สถานศึกษาควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

สถานศึกษาควรระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาจากผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้เด็กพิการ และเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนและได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเต็มศักยภาพ

อื่น ๆ.....

.....

2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนภารกิจ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาเปิด โอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ บริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษากำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป

อื่นๆ

.....

3. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

สถานศึกษาใช้หลักประชาธิปไตยในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษามาจากตัวแทนกลุ่มต่างๆอย่างหลากหลาย และมี

องค์ประกอบครบถ้วน

สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องตรงกับ

ความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา

สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับ

บริบทของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชน

อื่นๆ

.....

4. ด้านหลักการบริหารตนเอง

สถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของ

สถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา จัดระบบการบริหารงาน

ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ร่วมกัน

สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการ

สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่น

สถานศึกษากำหนดนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการ

ประจำปีของสถานศึกษา

อื่นๆ

.....

5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

สถานศึกษาจัดสร้างระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

สถานศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

สถานศึกษามีบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

อื่นๆ

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

(นางพัฒนา ยั่งยืน)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
การวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

1. นายไพบุลย์ หว่างเค็ง

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(ก.ศม.) สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสว่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2. นางมาลินี ผลประเสริฐ

วุฒิการศึกษา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ตำแหน่ง ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

3. นายวีระพันธ์ พรหมบุตร

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(ก.ศม.) สาขาการวัดผลและประเมินผล
ทางการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัวบาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 6012/ว087

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณีง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

13 มีนาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้ช่วยชาลย

เจริญพร นายวีระพันธ์ พรมนุดร

ด้วย นางพัฒนา ชิงนอก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร ศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษา วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205026 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง "การ
บริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32" ในกรณีนี้ จำเป็นต้องมีผู้ช่วยชาลยตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้ช่วยชาลยเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.043-241488 ต่อ 103, 043-241495

ที่ ศธ 6012/3087

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

13 มีนาคม 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายไพฑูลย์ หว่างเค็ง

ด้วย นางพัฒนา ยั่งยืน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษา วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205026 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การ
บริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริวัฒน์, ดร.)

รักษาราชการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.043-241488 ต่อ 103, 043-241495

ภาคผนวก ง

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ						
1	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวตัดสินใจ สั่งการด้านต่างๆ มากขึ้น	+1	+1	0	2	0.80
2	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการ ตัดสินใจดำเนินการบริหารงานด้านวิชาการ ด้าน การบริหารทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.00
3	สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดหลักสูตร สถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตามความ ต้องการของชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
4	สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการ ตัดสินใจดำเนินการบริหารด้านบุคลากรและ งบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
5	สถานศึกษามีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อ สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00
6	ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหารและการ ตัดสินใจไปยังผู้บริหารระดับล่างและผู้ปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00
7	สถานศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบใน การบริหารงานแต่ละฝ่าย	+1	+1	+1	3	1.00
8	สถานศึกษามีการแบ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00
9	ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้น ในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
10	สถานศึกษาสามารถตัดสินใจในการดำเนินการให้ สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการมีส่วนร่วม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม						
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
12	สถานศึกษามีระบบ กระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00
13	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
14	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระสำคัญหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการกับบริบทของสถานศึกษา และบริบทท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
15	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในกิจกรรมของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
16	สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	0	2	0.60
17	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม บริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารงานทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.00
18	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00
19	ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา มีวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการมีส่วนร่วม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. ด้านการมีส่วนร่วม (ต่อ)						
20	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรที่มีส่วน เกี่ยวข้องและชุมชนให้ความเห็นขอบสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
3.ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน						
21	คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบาย และแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	+1	+1	0	2	0.80
22	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปี ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
23	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการจัดทำ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
24	คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับและติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
25	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนใน เขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง ทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน	+1	+1	0	3	0.80
26	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาลิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (ต่อ)						
27	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
28	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
29	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
30	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง						
31	สถานศึกษาทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา	+1	+1	0	2	0.80
32	สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการบริหารตนเอง	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4. ด้านหลักการบริหารด้วยตนเอง (ต่อ)						
33	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	+1	0	+1	2	0.60
34	สถานศึกษากำหนดแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00
35	สถานศึกษาจัดหาวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1.00
36	สถานศึกษาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00
37	สถานศึกษาจัดระบบฐานข้อมูล สารสนเทศทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูล สารสนเทศ ใช้งานได้ทันทีที่ต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00
38	สถานศึกษากระตุ้นให้มีการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการตรวจสอบและ ถ่วงดุล	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4. ด้านหลักการบริหารด้วยตนเอง (ต่อ)						
39	สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตาม แผนปฏิบัติงานประจำปีและพัฒนาปรับปรุงการ ดำเนินการตามแผนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00
40	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำมติในที่ประชุม ไปสู่การปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	3	1.00
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล						
41	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการ ประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอก	+1	+1	0	2	0.80
42	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สถานศึกษา และชุมชน ติดตาม ตรวจสอบ การ ดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
43	สถานศึกษาสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติ งานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบให้ความเห็นชอบและรายงานต่อ สาธารณชนเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
44	สถานศึกษาบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1.00
45	การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณภายในสถานศึกษามีความ สมบูรณ์และถูกต้อง	+1	+1	0	3	0.80

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	กิจกรรมปฏิบัติด้านหลักการ ตรวจสอบและถ่วงดุล	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล						
46	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายใน ปีละ 1 ครั้ง และการประกันคุณภาพภายนอก ทุกๆ 5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00
47	สถานศึกษาวิเคราะห์ และประเมินค่าความ เป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00
48	สถานศึกษามีระบบนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00
49	ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและ เห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและ ภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00
50	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและ ถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ระหว่าง สถานศึกษา ประชาชน และส่วนกลาง	+1	+1	+1	3	1.00

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศช 6012/149

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

2 เมษายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ด้วย นางพัฒนา ช่างนอก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาวិทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205026 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32” โดยมี พระมหาสมชัย ภาสุโก, คร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ คร.จรูญ บุญธรรม เป็นที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 043-241495

ภาคผนวก จ
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

***** METHOD 1 (SPACE SAVER) WILL BE USED FOR THIS ANALYSIS *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		MEAN	STD DEV	CASES
1.	A1	4.0333	1.0334	30.0
2.	A2	4.1667	1.0199	30.0
3.	A3	3.9333	1.2576	30.0
4.	A4	4.2667	1.0807	30.0
5.	A5	4.3333	.9223	30.0
6.	A6	4.2667	1.1725	30.0
7.	A7	4.5000	.6823	30.0
8.	A8	4.2000	1.0306	30.0
9.	A9	4.3667	.7184	30.0
10.	A10	4.7000	.4661	30.0
11.	B11	4.4333	.6789	30.0
12.	B12	3.9667	1.2172	30.0
13.	B13	4.5667	.7279	30.0
14.	B14	4.5000	.6823	30.0
15.	B15	4.6000	.6215	30.0
16.	B16	4.2667	1.0483	30.0
17.	B17	4.4000	.9322	30.0
18.	B18	4.1000	1.2134	30.0
19.	B19	4.5667	.6261	30.0
20.	B20	4.5000	.6823	30.0
21.	C21	4.5000	.6823	30.0
22.	C22	4.4333	.5683	30.0
23.	C23	4.1333	1.1366	30.0
24.	C24	4.3667	.6149	30.0
25.	C25	4.4000	.7701	30.0
26.	C26	4.2333	.9714	30.0
27.	C27	4.3000	.7022	30.0
28.	C28	4.2333	1.1043	30.0
29.	C29	4.4000	.6747	30.0
30.	C30	4.3000	.9154	30.0
31.	D31	4.2667	.9072	30.0
32.	D32	4.2667	.7849	30.0
33.	D33	4.3667	.6687	30.0
34.	D34	4.6333	.4901	30.0
35.	D35	4.1333	.8996	30.0
36.	D36	4.2667	.7397	30.0
37.	D37	4.2667	.9444	30.0
38.	D38	4.3667	.8087	30.0
39.	D39	4.5000	.6823	30.0
40.	D40	4.3333	.9223	30.0

41.	E41	4.2000	.9613	30.0
42.	E42	4.3667	.8899	30.0
43.	E43	4.3667	.6687	30.0
44.	E44	4.3000	.9154	30.0
45.	E45	4.4333	.7739	30.0
46.	E46	4.3667	.8087	30.0
47.	E47	4.3000	.8769	30.0
48.	E48	4.3000	.9154	30.0

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		MEAN	STD DEV	CASES
49.	E49	4.4667	.9371	30.0
50.	E50	4.2667	1.0807	30.0

STATISTICS FOR	MEAN	VARIANCE	STD DEV	N OF VARIABLES
SCALE	216.7333	890.7540	29.8455	50

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

ITEM-TOTAL STATISTICS

	SCALE MEAN IF ITEM DELETED	SCALE VARIANCE IF ITEM DELETED	CORRECTED ITEM- TOTAL CORRELATION	ALPHA IF ITEM DELETED
A1	212.7000	880.7690	.1454	.9778
A2	212.5667	844.5299	.7622	.9759
A3	212.8000	853.2000	.4896	.9770
A4	212.4667	841.8437	.7613	.9759
A5	212.4000	860.1793	.5495	.9765
A6	212.4667	839.2920	.7373	.9760
A7	212.2333	861.7713	.7119	.9761
A8	212.5333	847.3609	.7055	.9761
A9	212.3667	856.8609	.7936	.9759
A10	212.0333	874.8609	.5685	.9765
B11	212.3000	886.1483	.1025	.9773
B12	212.7667	849.7023	.5576	.9767
B13	212.1667	867.8678	.5213	.9765
B14	212.2333	863.0816	.6787	.9762

B15	212.1333	870.1195	.5523	.9764
B16	212.4667	849.9126	.6502	.9762
B17	212.3333	863.4713	.4821	.9767
B18	212.6333	840.1023	.6992	.9762
B19	212.1667	868.8333	.5833	.9764
B20	212.2333	863.2885	.6734	.9762
C21	212.2333	862.5989	.6909	.9762
C22	212.3000	862.6310	.8327	.9760
C23	212.6000	834.7310	.8333	.9757
C24	212.3667	862.9989	.7577	.9761
C25	212.3333	855.4023	.7716	.9759
C26	212.5000	859.1552	.5383	.9765
C27	212.4333	855.0816	.8566	.9758
C28	212.5000	848.3966	.6395	.9763
C29	212.3333	867.1264	.5832	.9764
C30	212.4333	848.9437	.7681	.9759
D31	212.4667	845.3609	.8449	.9757
D32	212.4667	855.8437	.7467	.9760
D33	212.3667	858.3092	.8167	.9759
D34	212.1000	874.2310	.5618	.9765
D35	212.6000	860.1103	.5654	.9764
D36	212.4667	855.2920	.8070	.9759
D37	212.4667	843.4989	.8451	.9757
D38	212.3667	850.9299	.8302	.9758
D39	212.2333	862.5989	.6909	.9762
D40	212.4000	851.6966	.7098	.9760
E41	212.5333	840.1885	.8908	.9755

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

ITEM-TOTAL STATISTICS

SCALE MEAN IF ITEM	SCALE VARIANCE IF ITEM	CORRECTED ITEM- TOTAL	ALPHA IF ITEM
--------------------------	------------------------------	-----------------------------	------------------

	DELETED	DELETED	CORRELATION	DELETED
E42	212.3667	853.2057	.7070	.9761
E43	212.3667	853.9644	.9299	.9757
E44	212.4333	845.0816	.8424	.9757
E45	212.3000	855.0448	.7758	.9759
E46	212.3667	850.9299	.8302	.9758
E47	212.4333	848.2540	.8170	.9758
E48	212.4333	845.0816	.8424	.9757
E49	212.2667	860.8230	.5283	.9766
E50	212.4667	843.7057	.7308	.9760

RELIABILITY COEFFICIENTS

N OF CASES = 30.0

N OF ITEMS = 50

ALPHA = .9766

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – นามสกุล : นางพัฒนา ชัยนอก
- วัน เดือน ปีเกิด : 17 ตุลาคม พ.ศ. 2502
- ภูมิลำเนา : บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 6 บ้านโนนรังใหญ่ ตำบลตลาดไพร
อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 1 บ้านกะทิง ตำบลหินโคน
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 31130
- การศึกษา
- พ.ศ. 2556 : สำเร็จหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- พ.ศ. 2525 : สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต
วิชาเอกภาษาอังกฤษ
วิทยาลัยครูนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ประวัติการทำงาน
- ตำแหน่งงานปัจจุบัน : ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
- สถานที่ทำงาน : โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์